

ویژگی‌های امام مهدی(عج)

در بیان امام حسن عسکری(ع)

حجت‌الاسلام والمسلمین جوهری
فخر هبات علی دانشگاه فردوسی

ویژگی‌های امام مهدی (عج) چیست؟ جهانیان درپی رسیدن به پاسخ این پرسش‌اند؛ چون همه مسلمانان جهان، مهدویت را باور دارند و در صدد شناخت امام زمان و ویژگی‌های ایشان هستند. مهدویت یک اصل اسلامی است که شیعه و سنی آن را قبول دارند؛ چون از پیامبر خدا^(ص) تا امام یازدهم، امام حسن عسکری^(ع)، درباره ویژگی‌ها و امتیازات امام مهدی (عج) حدیث وجود دارد. بهترین منبع برای آگاهی از امتیازات مهدویت همین احادیث است. در میان معصومان^(ع) احادیث پدر امام زمان درباره فرزندشان از جایگاه مهمی برخوردار است. در این یادداشت، تنها یک حدیث از امام حسن عسکری^(ع) ذکر می‌شود. احمدبن اسحاق گفته‌است شنیدم ابو محمد حسن بن علی عسکری^(ع) فرمودند: «الحمد لله الذی لم یخرجنی من الدنیا حتی ارانی الخلف من بعدی اشیه الناس برسول...! (ص) خَلَقًا وَ خَلَقًا یَحْفَظُهَا... تَبَارَکَ فِی غَیْبَتِهِ ثُمَّ یَظْهَرُهَا فِیْمَا لَیْلِ الْأَرْضِ عَدْلًا وَ قِسْطًا کَمَا مَلَأَتْ جُورًا وَ ظُلْمًا، سَتَایِشِ خَدَائِبِی رَا اسْتَکَ مَرَا از دُنْیَا خَارِجَ نَکَرَدَ تَا أَنکَ جَانِشِینِ یَسِ از خُود رَا بَیْنِینِ. شِیْبه تَرِینِ مَرَدَمِ بِه رَسُولِ خَدَا^(ص) دَر اَفْرِینِش وَ اخْلَاقِ. خَدَای تَبَارَکَ وَ تَعَالَی اَو رَا دَر غَیْبَتِش حَفَظَ مِی کُنَد وَ سِیسِ اَو رَا اشْکَار مِی کُنَد. یَسِ رَزمِین رَا پَر از عَدَل وَ قِسْطِ مِی کُنَد هِمَان طُور کَهِ از جُور وَ ظَلَمِ پَر شُدِه اسْتَ». (کفایه الاثر فی النص علی الائمه الاثنی عشر، قرن چهارم، ص ۲۹۵* کمال الدین و تمام النعمه شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۰۹* الصراط المستقیم الی مستحقّی التقدیم، قرن نهم، ص ۱۲۴* بحارالانوار، ج ۵۴، ص ۱۶۱).

ازتدایبرامام حسن عسکری^(ع) برای تبیین وثبیت امامت امام مهدی (عج)، آموزش‌های مهدوی ایشان بود. طرح اندیشه مهدویت در سخنان امام یازدهم به‌گونه‌های مختلف اجراشد. هدف این حدیث، معرفی اصل مهدویت و ویژگی‌های امام مهدی (عج) است. امام یازدهم، خداوند را برای ولادت فرزندشان حضرت مهدی (عج) و دیدن آن بزرگوار پیش از رحلت و شهادت خویش، حمد و ستایش و اظهار خوشحالی می‌کند. در این گفتار امام حسن عسکری^(ع) هفت ویژگی و نکته مهم درباره مهدویت آمده است.

● جانشین امام عسکری(ع)

امام یازدهم از جانشین پس از خود سخن گفته‌اند. امام مهدی (عج) فرزند امام حسن عسکری^(ع) و خَلف صالح ایشان در جهان بشری‌اند. بقیها... و خلیفها... امام دوازدهم و خاتم‌الوصیایمیر خدا هستند. امام از رؤیت فرزند و جانشینشان، اظهار شادمانی می‌کنند. در جمله «الخلف من بعدی» این واقعیت گزارش شده است، بنابراین غیر از اینکه بارها پیامبر خدا^(ص) امام دوازدهم حضرت حجت بن الحسن المهدی (عج) را معرفی کرده‌اند، طبق این حدیث، امام حسن عسکری^(ع) نیز جانشین خود امام دوازدهم را به اصحاب خویش شناسانده‌اند.

● حفاظت الهی امام زمان

براساس این رهنمود و حکمت عسکری، خدای تبارک و تعالی حافظ امام مهدی (عج) است. این امام بزرگوار، سلامت و حفاظت الهی جانشین خویش یعنی امام زمان را تضمین کرده‌اند. کسی که خداوند محافظ اوست، قطعاً با سلامت از عمر بسیار طولانی برخوردار خواهد شد.

● غیبت و ظهور

براساس این گفتار امام یازدهم، امام دوازدهم غیبت و ظهور خواهد داشت و خداوند امام مهدی (عج) را در غیبت و ظهور حفظ خواهد کرد. در جمله «یحفظه...! تبارک و تعالی فی غیبتِه ثُمَّ یَظْهَرُه» سه نکته وجود دارد؛ «حفاظت الهی امام زمان» و «غیبت امام» و «ظهور امام» که خداوند امام را در عصر غیبت، حفظ و سپس او را ظاهر می‌کند. زمان غیبت و ظهور امام زمان در نزد خدای سبحان است. خداوند او را در غیبت قرار می‌دهد و حفظ می‌کند و امام زمان عمر طولانی خواهد داشت و سپس خداوند او را اشکار می‌سازد. بنابراین جز خدا هیچ فردی از زمان غیبت و وقت ظهور امام زمان خبر ندارد و تعیین وقت برای ظهور امام، درست نیست.

● برقراری عدالت جهانی

امام مهدی (عج) در بزرگ‌ترین انقلاب جهانی، گسترده‌ترین حکومت اسلامی را برپا می‌کند و عدل و قسط را در جهان برقرار می‌سازد. آن‌گاه که جهان را ظلم و جور فرامی‌گیرد، قائم آل محمد^(عج) ظهور خواهد کرد تا عدالت و قسط را در سراسر جهان حاکم کند. ظلم جهانی نظام سلطه پایدار نیست و عدالت جهانی مهدوی، جایگزین آن خواهد شد. در جمله «فیملاً الارض عدلاً» قسطاً کما ملئت جوراً و ظلماً» همین واقعیت یادآوری شده است. یاران امام مهدی (عج) و منتظران ظهور، همه منتظر عدالت جهانی مهدوی هستند و شایسته است همواره عدالت‌طلب باشند و در راه برقراری عدالت گام بردارند. ظلم و عدل در دو جبهه باطل و حق، رویاروی هم، در تاریخ زندگی بشر وجود داشته است. انسان‌هایی که در جبهه عدل مهدوی و قرار می‌گیرند، هیچ‌گاه ظلم و فساد نمی‌کنند و در راه آرمان بزرگ جهانی مهدوی و عدالت سراسری حرکت می‌کنند. مبارزه با ظلم و جور در حد طاقت و توان هر فرد، بر او واجب است و در هیچ زمانی ظلم جایز نیست.

بردار

و بخوان

موعودشناسی و پاسخ به شبهات

یکی از مباحثی که برای انسان در دوره آخرالزمان مهم است، بحث منجی و منجی‌شناسی است. عده‌ای حتی خارج از باورهای دینی به این مسئله شبهه وارد می‌کنند و عده‌ای حتی با باورهای دینی در مورد آن سؤال دارند و می‌خواهند از کم‌وکیف آن بیشتر بدانند. در این زمینه آثار خوب و جامعی منتشر شده است. کتابی که امروز معرفی می‌کنیم، «موعودشناسی و پاسخ به شبهات» نام دارد. این کتاب براساس قالب‌های زیر تألیف و تدوین شده است:

- این‌گونه تألیفات مسبوق به سابقه‌اند و در طول تاریخ اسلام، سؤالات و شبهات مختلفی درباره مهدویت مطرح شده‌است و علما ی اسلام در قالب‌های مختلف به آن جواب داده‌اند ولیکن جواب‌ها قبل از اینکه عقلی باشد، بیشتر نقلی یا تاریخی بوده است. بر این اساس، کتب حدیثی و تاحدودی تاریخی به‌منظور تبیین حقایق مهدویت، تدوین شده است.
- از آنجا که در عصر حاضر، شبهات مطرح‌شده بیشتر جنبه کلامی دارد، بدیهی است که در پاسخ‌گویی به آن‌ها نیاز است مباحث با دلایل عقلی همراه باشد و سپس با استفاده از دلایل تاریخی و نقلی، مسئله مهدویت به‌صورت شفاف بیان شود.
- البته عده‌ای در مقابل شبهات، اقدام به دادن جواب عقلی و کلامی و پاسخی جامع و کلامی کرده‌اند که خلأ مذکور را تا حدی پر می‌کند، ولی این کتاب‌ها نیز فاقد تمامی شبهات عصر حاضر است.

- بدیهی است که دشمنان اسلام در تهاجم فرهنگی از نقاط ضعف شروع می‌کنند. بر علما و اهل قلم فرض است که تلاش خود را در جهت تقویت بنیه‌های دینی، بیش از هر زمان دیگر توسعه دهند تا در مقابل یورش کلامی دشمن، بتوانند از طریق بحث‌های عقلی و کلامی، جواب دندان شکنی به آن‌ها بدهند.
- طرح کتاب حاضر بر این اساس شکل گرفته و در آن سعی شده‌است که مباحث مهدویت به‌صورت ریشه‌ای با دلایل نقلی، عقلی و تاریخی، نقد و بررسی شود و تمام دلایل و شبهات دشمن را که سعی می‌کند از آن ناحیه، هویت بحث را تضعیف کند، مخدوش سازد.

شهرانه خبر
SHAHARANEWS.IR
۴شنبه
۷ شهریور ۱۳۹۳
۲۲ بهمن ۱۳۹۳

۱۴

سخت‌ترین مسئولیت امامت

برای درک مجاهدتی‌که امام عسکری^(ع) برای مصونیت شیعه و حفظ آموزه‌های امامت انجام دادند، باید بدانیم که حساس‌ترین و سخت‌ترین دوران اسلام، مقارن با دوره امامت آن حضرت بوده است؛ هم از نظر خفقان و نظارت شدید حاکمیت بر فعالیت‌ها و ارتباطات امام و هم برای آنکه جامعه باید آماده ورود به عصر غیبت حجت دوازدهم^(عج) می‌شد. در نتیجه سخت‌ترین مسئولیت برعهده امام حسن عسکری^(ع) بود تا هم این آمادگی را در مردم ایجاد و هم جان امام بعد از خود را حفظ کنند.

تقویت شبکه وکالت

امام حسن عسکری^(ع) با معرفی فرزندشان حضرت مهدی (عج) به خواص شیعه، اولین قدم را در این مسیر برداشتند. سپس با راجع خواص به فرزندشان برای بروز و ظهور علم و آثار امامت، موضوع ولایت و غیبت حجت دوازدهم را تثبیت کردند. در گام بعد شبکه وکالت را که از زمان امام صادق^(ع) و امام کاظم^(ع) پی‌ریزی شده بود، تقویت کردند و توسعه دادند. به‌گونه‌ای‌که دور از چشم کارگزاران و مأموران حکومتی و به‌صورت مخفی و بیشتر از طریق نامه با این شبکه در ارتباط بودند و وظایفی را به آن‌ها می‌سپردند.

تعیین تکلیف منتظران

امام حسن عسکری^(ع) وظایف متنوعی را برای منتظران امام مهدی (عج) در عصر غیبت، توصیه و بیان کرده‌اند. از مهم‌ترین این وظایف: صبر و استقامت در مسیر حق و تبعیت نکردن از جریان‌های باطل است. ایشان همچنین شیعیان را به ارتباط با علما و عبور از آفت‌ها و بحران‌های عصر تاریک و سرد غیبت باهمراهی و هدایت آن‌ها، بصیرت و دشمن‌شناسی و تسلیم محض ولایت‌بودن توصیه کرده‌اند و به همین دلیل دلایل دیگر برای مدتی مادرشان رامانند زینب کبری^(س) برای امام حسین^(ع) نایب خود و پناه شیعه معرفی کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین

موسوی مطلق:

اگر اقدامات حضرت عسکری(ع)

نبد، اثری از اسلام باقی نمی‌ماند

و معلوم نبود در عصر غیبت برای

اسلام و تشیع چه رخ می‌داد

راهبرد و زمینه‌سازی‌های امام حسن عسکری(ع) در جامعه برای منجی آخرالزمان

شبکه‌سازی شیعیان برای عصر غیبت

آمنه مستقیم| امام حسن عسکری^(ع) به‌عنوان آخرین امامی که جامعه، عصر حضورشان را درک کرده است. در عین امامت در خفقان و فشار شدید سیاسی اجتماعی، مسئولیت خطیر و بزرگ آماده‌سازی جامعه برای ورود به عصر غیبت را نیز عهده‌دار بودند و اگر نبود مجاهدت‌ها و زمینه‌سازی‌های ایشان، شیعه در دوران غیبت با مشکلات بسیار مواجه می‌شد. به‌مناسبت فرارسیدن سالروز شهادت آن امام همام درباره خدمات ایشان به تشیع و امامت، با **حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعباس موسوی مطلق**، استاد حوزه و دانشگاه، خطیب مذهبی و مؤلف آثار اخلاقی عرفانی، گفت‌وگو کرده‌ایم.

تربیت شاگرد با نامه

امام عسکری^(ع) با وجود همه سختی‌ها و فشارهای دستگاه خلافت، تلاش‌های علمی، سیاسی و اجتماعی بسیار کردند، مثل تربیت شاگردانی‌که اگرچه معدود بودند، در گسترش فرهنگ ناب تشیع نقشی مهم داشتند. ایشان همچنین شاگردان و دوستان را به نوشتن حقایق دین تشویق می‌کردند و خود هم به وسیله نامه با دوستان، شیعیان و شاگردان در ارتباط بودند. با توجه به پراکندگی جغرافیای حضور شیعه در شهرها و نقاط مختلف، حضرت برای گسترش فرهنگ تشیع، توسعه علم و دانش و هدایت امت، نامه‌های متعدد به‌ویژه در پاسخ به نامه شیعیان در آن شهرها نوشته‌اند، مثل نامه به شیعیان قم و آوه یا نامه به مردم مدینه.

محتوای تربیتی نامه‌ها

محتوای نامه‌های امام بر چند محور تمرکز داشتند؛ ابتدا نفس ولایت امیرالمؤمنین^(ع) و ائمه معصوم^(ع)، محور دیگر درباره امام زمان^(عج) به‌عنوان امام بعد از خود و ویژگی‌های امامت ایشان، غیبت و ظهور و علائم ظهور بود و یک محور هم درباره صفات شیعه. همه این‌ها نشان می‌دهد که اگر اقدامات حضرت عسکری^(ع) نبود، اثری از اسلام باقی نمی‌ماند و معلوم نبود در عصر غیبت برای اسلام و تشیع چه رخ می‌داد. اقدامات آن حضرت مانند صحنه جنگ خندق بود که تمام کفر یک طرف و تمام حق طرف دیگر ایستاده بودند؛ همان قدر سرنوشت ساز، همان قدر تاریخ ساز و گره‌گشا.

روشنا

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْعَاسْكَرِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَام):
الْمُؤْمِنُ بَرَكَهُ عَلَى الْمُؤْمِنِ وَ حُجَّهٌ عَلَى الْكَافِرِ. (تحف العقول، ص ۴۸۹).

سَأَسْتَفْهِرُ لَكَ رُبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا (مریم، ۴۷).
سراغ مردم رفت. از بی‌نمری بت‌ها گفت، از مجسمه‌هایی که هیچ کار نمی‌کنند، اما جوابش این بود که ما به راهی می‌رویم که پدرانمان رفتند.

قَالُوا وَخَذْنَا آيَةً نَالَهَا عَابِدِينَ (انبیا، ۵۳).

فکر می‌کردند ابراهیم شوخی می‌کند. باور نمی‌کردند کسی از خودشان این‌طور مقابل پرستش بت‌ها بایستد.

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنْ الْأَلْعِينَ (انبیا، ۵۵).

امان‌ها بر باطل ثابت‌قدم بودند، بنابراین ابراهیم^(ع) باید فکری می‌کرد تا بیهودگی بت‌ها را ثابت کند.

أَنْ يَمْسَكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا (مریم، ۴۵).

اما او به هیچ صراطی مستقیم نبود. ابراهیم^(ع) اصرار می‌کرد اما پدرش طردش می‌کرد. ابراهیم استدلال می‌کرد و پدرش تهدید به سنگسار می‌کرد و می‌گفت: «حالا که از بت‌های ما

متفری، برو و از من دور شو!»
قَالَ أَزَاغِبُ أَنْتَ عَنِ الْهَيْئِ يَا ابْنِ إِبْرَاهِيمَ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا (مریم، ۴۶).

اما ابراهیم هم پیامبر بود و هم دلش برای پدرش می‌سوخت و نمی‌توانست برای او بد بخواهد. گفت: «برایت از خدا بخشش می‌خواهم. خدا مرادوست دارد».

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ

پیامبر همه‌امت بودند. نه خواص و نه آنان که خیلی می‌فهمند، پیامبری برای همه.

ابراهیم نبی^(ع) اول سراغ پدرش رفت، «پدر! چرا چیزی را که نه می‌بیند، نه می‌شنود، نه می‌تواند بلایی را از تو دور کند، می‌پرستی؟».

وَلَا تَغْنِيُ غَنَكُ شَيْئًا (مریم، ۴۲).

دلش برای پدرش می‌سوخت، نمی‌خواست او از یاران شیطان باشد. نمی‌خواست هیچ‌یک از قومش دچار عذاب شوند. از ترس هایش گفت، گفت: «پدر!

يَا أَبَتِ ابْنِي أَخَافُ

احکام

فحش و ناسزاگویی و استفاده از الفاظ زشت در شأن مؤمن نیست و چنانچه مخاطب با شنیدن آن مشمول توهین قرار گیرد. حرام است. البته بعضی مراجع، بددهانی را به‌طور مطلق -چه در خلوت و چه در حضور مخاطب- مجاز ندانسته‌اند، هرچند توهین در خلوت، شاید حق الناسی ایجاد نکند و صرف توبه و استغفار برای طرف مقابل کافی باشد.

حکم ناسزاگویی

سلام. گاهی در بازی‌های کامپیوتری من به اشخاص گروه فحش می‌دهم. درحالی‌که فردی اطراف من نیست و آن‌ها هم صدای مرا نمی‌شنوند، آیا این کار (عمدی یا سهوی) حرام است؟